

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 635 417
www.instante.justice.md

4-35/1-1899 Dt. P. 15

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

Curtea de Apel Centru, Vă expediază solicitarea ridicării excepției de neconstituționalitate înaintată de către reprezentantul reclamantului Urschi Laura, în cauza în ordine de recurs, declarat de Urschi Laura împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 februarie 2025.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea controlului constituționalității a prevederilor art. 208 alin. (5) Codul administrativ, cu următorul text: „O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare”.

Anexe:

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate înaintată de Urschi Laura Încheierea Curții de Apel Centru nr. 3r-204/25 din 22 septembrie 2025.

**Presedintele interimar al
Curții de Apel Centru**

Mîra Ghenadie

**Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a prevederilor art. 208, alin (5) Cod Administrativ**

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică****1. Nume - URSCHI****2. Prenume - Laura****A.3. Instanța de judecată****1. Denumirea instanței de judecată/sediu – Curtea de Apel Centru****2. Judecător/complet de judecată – Judecător Sîrbu Victoria****4. Adresa instanței de judecată – str. Teilor nr.4, mun. Chișinău****5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată – 0 (22) – 63-53-50,
cac@justice.md**

---

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecătii instanței de drept comun²

Pe rolul Curții de Apel Centru se află recursul subsemnatei împotriva Încheierii de inadmisibilitate nr.3-1860/ 2024 din 17.02.2025 emisă de Judecătorul Jomiru Niculiță Veronica, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Drept temei de inadmisibilitate Instanța a invocat prevederile **art.207 alin.(2), lit.f) Codului Administrativ** (în continuarea - CA) - care menționează că: „(2) Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: - f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208;”. De asemenea Instanța a specificat că în speță ar fi vorba de prevederile **art.208, alin.(5) CA** care stipulează că: „(5) O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de CONSTATARE.”

Am consider că Încheierea sus-menționată este neîntemeiată și concluzia Instanței s-a bazat pe o abordare pur formală a legii, fără a intra în esența speței. O normă legală nu poate fi interpretată în sensul ineficienței sale ori, altfel, orice acces la justiție ar fi imposibil.

De facto, pe dosar au fost depuse mai multe cereri adiționale la acțiunea inițială din 02.04.24, deoarece în speță pârâtul, Direcție Generală de Asistență Medicală și Socială (în continuare DGAMS) - nu înceta să emită acte juridice ilegale în ceea ce mă privește și astfel unica modalitate de a stăvilii consecințele acestora era respectiv să le atac pe toate – atât actele abuzive primare cât și actele abuzive subsecvente. Astfel situația juridică pe dosar nu era una statică, ci în continuă schimbare. Întru a evita ca actele abuzive emise de DGAMS să capete puterea lucrului decis conform **art.140 CA**, contestarea acestora era obligatorie.

În cererea mea de concretizare din 10.07.24 remisă în adresa Instanței pe 11.07.24 am încercat să explic Instanței raționamentele depunerii cererii și modificării solicitărilor inițiale (formulate în acțiunea din 02.04.24).

Astfel, din momentul inițierii litigiului, pe parcursul acestuia - **s-a modificat situația juridică a Asistenților Personali** din mun.Chișinău, inclusiv a subsemnatei. Toți Asistenții Personali ai adulților cu dizabilități din mun. Chișinău ilegal concediați de către Direcția Generală Asistență Medicală și Socială (în continuare, prescurtat – DGAMS) în lunile ianuarie-martie 2024 - au fost angajați în cadrul Agenției pentru Gestionarea Serviciilor cu Specializare Înaltă (în continuare, prescurtat - AGSSÎ) la data de 01.05.24. Acest lucru a fost posibil în legătură cu modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr.271 din 17.04.24 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.955/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Gestionarea Serviciilor cu Specializare Înaltă și Hotărârii Guvernului nr.314/2012 cu privire la Regulamentul Serviciului Social de Asistență Personală. Modificările în actele normative sus-menționate s-au impus ca măsură de remediere a situației provocate de actele abuzive ale autorității publice locale ale mun. Chișinău privind concedierea Asistenților Personali ai adulților cu dizabilități, fără nici un preaviz, în plină iarnă.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecătii instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

Cererile prelabile în speță au fost depuse de mine la fiecare act ilegal emis de DGAMS și deoarece ele erau multiple și se emiteau pe parcursul unui timp, respectiv și cererile mele prelabile în acea perioadă erau de contestare și respectiv de anulare a actului abuziv.

Aceleași au fost cerințele mele în cererea de chemare în judecată inițială. Ulterior DGAMS a mai emis acte ilegale și eu iar le-am contestat în procedură prelabilă. De aia am formulat cererea de chemare în judecată suplimentară din 22.04.24.

Într-un târziu deoarece competențele de angajare și salarizare a asistenților personali - prin acte normative au trecut de la DGAMS la AGSSÎ să pretind contestarea nu mai avea rost, căci ar însemna că în eventual câștig de cauză mă trezesc că lucrez pentru DGAMS nu se știe în ce calitate, ceea ce ar fi de-a dreptul ridicol. Astfel, am modificat cerințele în instanță din contestare, adică din solicitarea în anulare și reangajare - în simpla constatare a nulității actelor emise de DGAMS prin cererea de concretizare din 10.07.24.

Toate cererile mele prelabile - DGAMS le-a respins pe motiv că autoritățile centrale i-a lăsat fără finanțare. O cerere prelabilă de constatare, depusă în afara termenului de contestare de 30 zile prevăzut de lege, când litigiul deja era pe rol – ar fi o aberație juridică.

Astfel, pe parcursul derulării conflictului și litigiului, deoarece episoadele de abuzuri au fost de natură continuă, dar și datorită intervenției modificărilor în actele normative care reglementează statutul juridic și relația juridică dintre Asistenții Personali și autoritățile statale - **acțiunea inițială în contestare/anulare și obligare s-a transformat în acțiune de constatare.** Această situație volatilă nu poate să mi se impute mie, ci a fost în totalitate generată de autorități atât centrale, cât și locale.

DGAMS a avut posibilitatea să verifice legalitatea actelor emise căci procedura prelabilă de către mine a fost efectuată și la data la care ea a fost efectuată ea era valabilă. Modificarea situației juridice după inițierea acțiunii în judecată nu poate genera reluarea procedurii prelabile. Din art.162 alin. (1) clar reiese că prin cererile mele prelabile eu puteam solicita în speță – anularea actului ilegal sau nul. Eu anume asta am și solicitat.

C. Obiectul sesizării³

Verificarea constituționalității art.208, alin.(5) Codului Administrativ nr.116/2018 care stipulează că: „(5) O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de CONSTATARE.”

În temeiul **art.12¹ al Codului de Procedură Civilă și art.art. 24-27 din Legea nr. 74/2025** privind Curtea Constituțională – eu, subsemnata ridic excepția de neconstituționalitate cu privire la dispoziția de rangul legii din Codul Administrativ nr. 166/2018, care urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei pendinte la Curtea de Apel Centru nr.3r-204/25.

Excepția este ridicată de subsemnată, care este parte în proces, privește actele normative enumerate de **art. 135, alin.(1), lit a) din Constituția R.Moldova**, este incidentă soluționării cauzei și din câte cunosc – nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect aceste prevederi.

Respectuos solicit Curți Constituționale aprecierea constituționalității prevederilor legale sus-indicate, în limitele competenței conferite de **art.12¹ al Codului de Procedură Civilă și art. 27 din Legea nr. 74/2025 privind Curtea Constituțională**.

---

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidentei unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

D.1 Prevederile relevante din Constituția Republicii Moldova

Art. 16, alin (1) al Constituției RM – „Egalitatea” - prevede că: „Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.”

Și atunci drepturile fiecărui om – trebuie să fie respectate și protejate de autoritățile statului. Primordial asta se face prin legi, norme legale clare și general aplicabile.

Art. 20 al Constituției RM – „Accesul liber la justiție” - stipulează că: „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție. „

Astfel, o normă legală cu prevederi duale, a cărui înțeles poate fi interpretabil și selectiv aplicat de către autoritățile statului - poate îngreuna exercitarea acestui drept.

Art. 23, alin. (2) al Constituției RM – „Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle” - indică că: „ (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”.

Astfel, de calitatea legilor și formularea prevederilor legale de o manieră clară – depinde posibilitatea omului de a avea acces la lege și a o înțelege.

Art. 26, alin (1) și alin. (2) ale Constituției – „Dreptul la apărare” – menționează că: „(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”

Astfel, o normă formulată nereușit, care îi permite autorității statului să o interpreteze extensiv, poate fi aplicată abuziv, de o manieră care ar împiedica o persoană să se apere eficient în instanța de judecată sau chiar să inițieze un litigiu judiciar.

Art. 52, alin (1) al Constituției – „Dreptul de petiționare” – prevede că: „(1) Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor.”

Astfel, orice persoană poate adresa cereri autorităților publice.

Art. 53, alin (1) al Constituției - „Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică” – stipulează că: „ (1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.”

Astfel, dacă o autoritate publică comite abuzuri sau ilegalități în privința unei persoane, aceasta din urmă e în drept să conteste aceste acțiuni/acte în instanța de judecată.

---

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

D.2 Prevederile relevante din Codul Administrativ nr.116/2018

Articolul 208. Respectarea procedurii prealabile

(1) Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

(2) Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț.

(3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

(4) O acțiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni.

(5) O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat

Articolul 207. Examinarea admisibilității acțiunii în contencios administrativ

(1) Instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

(2) Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd:

a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17;

f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art.208;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

(3) Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

(4) Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.f)–h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Articolul 206. Felurile acțiunilor în contencios administrativ

(1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);

c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);

d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

(2) Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin.(1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

D.3 Prevederile relevante din Legea cu privire la Actele Normative nr.100/2017

Articolul 54. Limbajul, ortografia și punctuația actului normativ

(1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli:

a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;

b) într-o frază este exprimată o singură idee;

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi;

d) noțiunea se redă prin termenul respectiv, evitându-se definiția acesteia sau utilizarea frazeologică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni;

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire. În cazul în care se impune folosirea unor termeni și expresii din alte limbi, se indică, după caz, corespondentul acestora în limba română;

f) se evită folosirea regionalismelor, a cuvintelor și expresiilor nefuncționale, idiomatice, care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cît este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text;

i) exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire;

j) verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent.

(2) Autorul proiectului actului normativ prezintă textul proiectului autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere în limba română, cu traducerea acestuia, după caz, în limba rusă. Proiectele actelor normative ale unității administrative teritoriale cu statut juridic special se elaborează în limba română și în una din limbile oficiale de pe teritoriul acesteia. Traducerea proiectului actului normativ într-o limbă de circulație internațională este asigurată, în caz de necesitate, de către autoritatea publică cu competență de adoptare, aprobare sau emitere.

(3) În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba de stat.

(4) În cazul în care se impune utilizarea unor noțiuni sau termeni consacrați din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori din legislația UE, în proiect se asigură corespunderea acestora termenilor sau, respectiv, noțiunilor consacrate din legislația națională. Dacă este necesară preluarea unor termeni și sintagme noi din alte limbi, se indică și corespondentul acestora în limba română.

(5) Dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Consider că alin (5) al art.208 al CA care este incident judecării cauzei în instanța de apel, fiind aplicată de instanța de fond – este neconstituțional, deoarece încalcă prevederile art.art.16, 20, 23, 26, 52, 53 ale Constituției RM sus-listate.

Norma contestată este una neclară – deoarece fiind prevăzută la articolul „Respectarea Procedurii Prealabile” – din formularea acesteia nu e clar - reclamantul e obligat să adrese o cerere în constatare de la bun început, în condițiile art.9 CA sau o cerere prealabilă de constatare, în condițiile art.art.162, 208 CA.

Luând în considerație că petiția sau cererea inițială adresată unei autorități publice în condițiile art.9 CA o face, de obicei, însăși cetățeanul care nu are studii juridice – o specificare de acest gen la art.208, alin. (5) CA – care servește ulterior ca temei de inadmisibilitate a acțiunii conform art.207 alin.(2), lit f) CA – duce la împiedicarea persoanei de a-și apăra efectiv drepturile și la îngrădirea acesteia de a-și exercita dreptul de acces la justiție – garanții prevăzute de art.art.20, 23, 26 ale Constituției RM.

Dacă totuși presupunem că legiuitorul a avut în vedere anume „cererea prealabilă în constAtare” atunci aș fi vrut să evidențiez următoarele:

Articolul 208 – Respectarea Procedurii Prealabile – este formulat astfel la capitolul II „Procedura în Prima Instanță”, al Cărții a III, al Codului Administrativ al RM nr.116/2018 (în continuare - CA). Astfel, se subînțelege că prima instanță urmează să verifice dacă reclamantul a respectat procedura prealabilă, extrajudiciară, înainte de inițierea litigiului în judecată.

Propriu zis „Procedura Prealabilă” este prevăzută de legiuitor la art.art.162-169 al Titlului V, al Cărții II al CA.

Astfel, **art.162 „Scopul procedurii prealabile” al CA** prevede că: „(1) Procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. (2) Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.”

Se vede clar că în această normă legiuitorul nu face distincție între felurile acțiunii în contencios administrativ prevăzute de art.206 al CA – acțiunea de contEstare, acțiunea în obligare, acțiunea în realizare, acțiunea în constAtare și acțiunea de control normativ. Astfel s-ar subînțelege că cererea prealabilă nu e obligatoriu să fie de același tip ca acțiunile de contencios administrativ - de contEstare, în obligare, în realizare, în constAtare sau de control normativ.

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Și această este rezonabil deoarece în timpul tranșării unei situații conflictuale, extrajudiciar - cererile pe parcurs se pot schimba în dependență de comportamentul autorității publice. Situația se poate agrava, ea se poate ameliora sau soluționa. Între timp termenii procesuali curg!

O nouă cerere prealabilă cu altă denumire la o situație în privința căreia deja a fost anterior depusă cererea prealabilă – perpetuează procedurile birocratice, le îngreuiază, creează incertitudini juridice pentru petiționar etc.

În speță la mijloc este doar o formalitate lipsită de sens – depunerea la DGAMS a unei cereri identice – factologic și juridic cu cererile mele precedente, dar unde în solicitări să fi fost menționat „solicat să constatați nulitatea” în loc de „solicat să anulați” – e absurd juridic.

Deoarece alin. (5) al art.208 al CA este formulat neclar și permite o interpretare extensivă și selectivă – asta duce la încălcarea dreptului cetățeanului de a-și cunoaște drepturile (art.23), încalcă dreptul acestuia la apărare (art.26) și face imposibilă aplicarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică (art.53) – garanții constituționale.

Norma respectivă urmează a fi declarată neconstituțională deoarece vine în contradicție cu un șir de alte norme.

Această prevedere contrazice chiar scopul procedurii prealabile reglementată de **art.162 CA** care stipulează că: „ (1) Procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.”

Norma contestată contravine prevederilor **art.164, alin.(4) CA** care stipulează că: “ (4) Dacă nu este denumită ca atare, o cerere prealabilă nu poate fi respinsă din acest motiv dacă este clară intenția de apărare împotriva unei decizii care are ca obiect emiterea unui act administrativ individual.”

Norma contestată a fost adoptată cu încălcarea prevederilor **art.54, alin.(1) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative** care menționează că: „ (1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;”

Norma contestată duce la imposibilitatea de modificarea unei acțiuni judiciare în instanța de judecată. Se cunoaște că un litigiu poate dura ani de zile și respectiv pagubele aduse unei persoane pot crește substanțial, situația de facto și de jure - se poate modifica. Condiționarea solicitării unei despăgubiri juste sau restabilirii unei situații juridice juste – de o formalitate prealabilă care ar trebui sistematic pe parcursul desfășurării litigiului fie readresată, fie reconcretizată sau fie reinnoită de reclamant prin cereri prealabile către pârât - ar duce judecarea unei cauze in derizoriu. Asta ar afecta grav dreptul la apărare prevăzut de **art.26 al Constituției RM** și dreptul la un proces echitabil și o dreaptă despăgubire prevăzut de **art.6 al Convenției Europene ale Drepturilor Omului.**

De asemenea, aş fi vrut să atrag atenţia instanţei – la un exerciţiu al imaginaţiei şi anume că după 2 ani de litigiu (spre exemplu) o instanţă de judecată emite o încheiere de inadmisibilitate în temeiul art.207, alin.(2), lit.f) şi art.208, alin. (5) CA – asta în aparenţă ar însemna că reclamantul ar putea face uz de prevederile art. 207, alin.(4)CA – care prevede că „(4) Declararea acţiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.f)–h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant cu aceeaşi acţiune.” Numai că asta ar fi imposibil sau foarte dificil – deoarece au expirat deja toţi termenii admisibili de depunere a cererii prealabile (de forma anume solicitată de instanţă!) conform prevederilor **art.165 CA** şi în consecinţă cererea lui prealabilă va fi deja respinsă pe motiv că e tardivă şi reclamantul va fi nevoit să ceară ulterior repunere în termen. Deci toate aceste „proceduri” face contestarea abuzurilor şi accesul la justiţie – extrem de anevoios, cu şanse minime de izbândă, pierdere de timp şi bani!

Asemenea prevederi descurajează justiţiabilii să îşi apere drepturile şi decredibilizează sistemul judiciar, deoarece generează haos procesual.

Toate carenţele sus-menţionate sunt valabile şi pentru alin. (4) al art.208 CA, care se referă la acţiunea în realizare, dar această normă nu este incidentă litigiului intentat de subsemnată în instanţa de drept comun.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

Dosarul aferent cauzei dedusă judecăţii.

G. Declaraţia şi semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria Onoare că informaţiile prezentate Înaltei Curţi sunt veridice, pentru care enunţ şi semnez.

_____
19.09.2025

⁶ În această parte a formularului, autorul excepţiei de neconstituţionalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curţii Constituţionale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunţate de alte curţi constituţionale, jurisprudenţa relevantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

⁷ În această parte a formularului, autorul excepţiei de neconstituţionalitate va declara pe propria sa onoare că informaţiile prezentate Curţii sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

22 septembrie 2025

mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Sîrbu Victoria
Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

examinând, solicitarea ridicării excepției de neconstituționalitate înaintată de către Urschi Laura, în cauza în ordine de recurs, declarat de Urschi Laura împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 februarie 2025, adoptată în cauza în ordine de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Urschi Laura către Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului mun. Chișinău, cu privire la constatarea nulității actelor administrative,

CONSTATĂ:

La 01 aprilie 2024 (conform plicului anexat), Urschi Laura s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului mun. Chișinău, concretizându-și pe parcursul procesului cerințele solicitând, constatarea nulității ordinului nr.2-b din 03 ianuarie 2024, ordinului nr.71-b din 28 februarie 2024, ordinului nr.1127-p din 18.03.2024 cu privire la încetarea contractului individual de muncă, deciziei nr.85 din 25.03.2024 și obligarea achitării prejudiciului moral în mărime de 5.000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 februarie 2025, s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Urschi Laura către Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului mun. Chișinău privind constatarea nulității actelor administrative, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 04 martie 2025 (conform plicului anexat), Urschi Laura a declarat recurs asupra încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 februarie 2025.

La 19 septembrie 2025 Urschi Laura, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința prevederilor art. 208 alin. (5) Codul administrativ, cu următorul text: „O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare”.

Studiind și analizând materialele cauzei, instanța de recurs conchide că, există temei de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al dispozițiilor art. 208 alin. (5) Codul administrativ, reieșind din următoarele motive.

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Potrivit art. 12¹ CPC, legiuitorul prevede expres ridicarea excepției de neconstituționalitate: (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituție, (1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărîrea nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărîre anterioară a Curții, avînd ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decît doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărîre.

Completul observă că, obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de recurenta Urschi Laura, constituie dispozițiile art. 208 alin. (5) Codul administrativ, cu următorul text: „O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare”.

Completul reține că, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, art.4 alin.(1), lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, instanța de recurs menționează că norma vizată de către recurenta Urschi Laura, constituie obiect a controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. lit. a) și g) din Constituție.

Colegiul civil remarcă că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către parte în proces, recurenta-reclamantă Urschi Laura, iar norma vizată nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că norma solicitată a fi supusă controlului de constituționalitate urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecătii, avînd în vedere că Colegiul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, astfel, Completul specializat, examinînd condițiile menționate supra, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că, acestea sunt întrunite, din care considerente demersul Urschi Laura urmează a fi admis.

În conformitate cu prevederile art. art.195, 230 Cod administrativ, art. art. 12¹, 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

DISPUNE:

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, ridicată de către Urschi Laura, în cauza în ordine de recurs, declarat de Urschi Laura împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 17 februarie 2025.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea controlului constituționalității a prevederilor art. 208 alin. (5) Codul administrativ, cu următorul text: „O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare”.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul

Sîrbu Victoria

Judecătorii

Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/